

EUROKONWERSATORIA

4. konwersatorium
koordynatorka: Joanna Różycka-Thiriet

20 listopada 2019 r.
j.rozycka@schuman.pl

Temat: UE na froncie walki ze zmianami klimatu

Goście:

- dr Marcin Stoczkiewicz, Prezes Zarządu Fundacji ClientEarth Prawnicy dla Ziemi
- Katarzyna Guzek, rzeczniczka Greenpeace

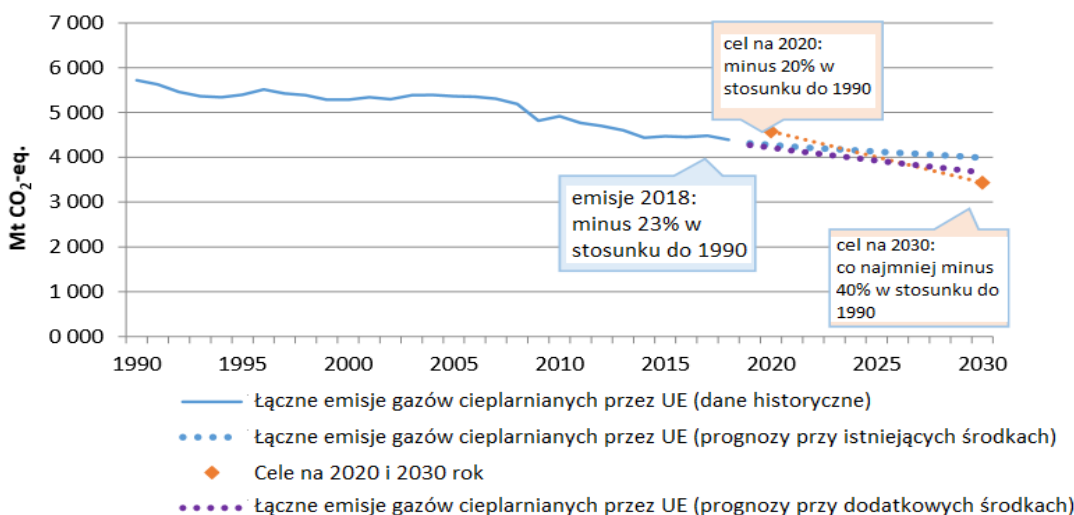
SŁOWNICZEK PRZETRWANIA

Pakiet klimatyczny (pakiet klimatyczno-energetyczny) - pakiet aktów prawnych, które mają umożliwić osiągnięcie celów w zakresie przeciwdziałania zmianom klimatu. Zgodę na postanowienia pakietu osiągnięto w grudniu 2008 roku. Unia Europejska założyła, że do 2020 roku ograniczy emisję gazów cieplarnianych o 20% w stosunku do roku 1990, zwiększy udział źródeł odnawialnych w zużyciu energii do 20% oraz podniesie o 20% efektywność energetyczną.

Ramy polityczne na okres 2020–2030 dotyczące klimatu i energii - dokument Komisji Europejskiej przyjęty w 2014 roku przez Radę Europejską. Wytycza cele na lata 2021–2030: do 2030 redukcja emisji gazów cieplarnianych w UE o co najmniej 40% w porównaniu z rokiem 1990, konsumowana energia ma w co najmniej 32% pochodzić ze źródeł odnawialnych, skuteczność energetyczna ma się do 2030 roku poprawić o co najmniej 32,5%. Teraz, wybiegając w przyszłość, Komisja proponuje, by do 2050 roku Unia osiągnęła **neutralność klimatyczną**, a więc zerową emisję gazów cieplarnianych.

Unijny system handlu uprawnieniami do emisji (EU emissions trading system, EU ETS) - kluczowy element unijnej walki z emisjami gazów cieplarnianych przez przemysł, energetykę i linie lotnicze. Uczestniczące w systemie firmy

otrzymują lub kupują limity emisji gazów, którymi mogą handlować. Jeśli przedsię-

Łączne emisje gazów cieplarnianych w UE obejmujące lotnictwo międzynarodowe (dane za lata 1990–2018, prognozy emisji w latach 2019–2030 z uwzględnieniem istniejących i dodatkowych środków) oraz cele redukcji gazów cieplarnianych

Raport Komisji Europejskiej *Preparing the ground for raising long-term ambition EU Climate Action progress* » z 31.10.2019 r.

W raporcie odnotowano, że w 2018 roku, mimo wzrostu gospodarczego, emisje spadły o 2%. Komisja chwali się też, że w latach 2014–2020 UE planuje przeznaczać na kwestie związane z klimatem średnio przynajmniej 20% budżetu. Proponuje również, aby w ramach kolejnego wieloletniego budżetu na lata 2021–2027 było to 25%.

biorstwo przekroczy dozwolony limit, spotyka je kara finansowa. Przypadające na cały system emisje są stopniowo ograniczane. ETS działa w 31 krajach (28 krajach UE oraz w Islandii, Liechtensteinie i Norwegii) oraz obejmuje ok. 45% wszystkich emisji gazów cieplarnianych w UE. System utworzony został w 2005 roku. To pierwszy i największy na świecie międzynarodowy system handlu uprawnieniami do emisji.

Program LIFE – istniejący od 1992 roku instrument finansowy Unii Europejskiej wspierający ochronę środowiska i klimatu. Jego budżet na lata 2014-2020 to 3,4 mld euro. Program podzielony jest na dwa podprogramy – jeden dotyczy środowiska (75% środków), a drugi klimatu (25% środków). Ten drugi zajmuje się m.in. takimi obszarami jak łagodzenie zmian klimatu (np. energie odnawialne, skuteczność, energetyczna, wykorzystanie gruntów, torfowiska), dostosowanie do zmian klimatu (np. odporność na niedobór wody, susze, pożary lasów, powodzie), zarządzanie klimatem i informowanie. Granty udzielane są podmiotom zarejestrowanym w UE – podmiotom publicznym, prywatnym organizacjom o celach komercyjnych, organizacjom pozarządowym.

DOBRCZE POWIEDZIANE – FRAZA DNIA

Artykuł 191 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej

1. *Polityka Unii w dziedzinie środowiska przyczynia się do osiągnięcia następujących celów:*

- zachowania, ochrony i poprawy jakości środowiska,
- ochrony zdrowia ludzkiego,
- ostrożnego i racjonalnego wykorzystywania zasobów naturalnych,
- promowania na płaszczyźnie międzynarodowej środków zmierzających do rozwiązywania regionalnych lub światowych problemów w dziedzinie środowiska, w szczególności zwalczania zmian klimatu.

2. *Polityka Unii w dziedzinie środowiska stawia sobie za cel wysoki poziom ochrony, z uwzględnieniem różnorodności sytuacji w różnych regionach Unii. Opiera się na zasadzie ostrożności oraz na zasadach działania zapobiegawczego, naprawiania szkody w pierwszym rzędzie u źródła i na zasadzie „zanieczyszczający płaci”. (...)*

3. *Przy opracowywaniu polityki w dziedzinie środowiska Unia uwzględnia:*

- dostępne dane naukowo-techniczne,
- warunki środowiska w różnych regionach Unii,
- potencjalne korzyści i koszty, które mogą wynikać z działania lub z zaniechania działania,
- gospodarczy i społeczny rozwój Unii jako całości i zrównoważony rozwój jej regionów.

- unijna polityka ochrony środowiska zapisana jest w traktach dopiero od czasu przyjęcia Jednolitego Aktu Europejskiego (1986). Obecnie mówi o niej Tytuł XX TFUE zatytułowany *Środowisko*. Wspólnoty Europejskie (poprzedniczki UE) zaczęły się interesować tym tematem już w latach 70. XX wieku. W 1973 roku Rada uchwaliła pierwszy plan działania na rzecz ochrony środowiska na lata 1974-76. Obecnie realizowany jest 7. unijny program działań w zakresie środowiska naturalnego do 2020 roku. Jednym z jego priorytetów jest przekształcenie Unii w oszczędzającą zasoby, zieloną i konkurencyjną gospodarkę niskoemisyjną,

INTERNET, CZYLI CO W TRAWIE PISZCZY

<https://www.eea.europa.eu/> - strona Europejskiej Agencji Środowiska, instytucji utworzonej w 1993 roku, której siedzibą jest Kopenhaga. Agencja ma dostarczać rzetelnych i obiektywnych informacji dotyczących środowiska, wspierać zrównoważony rozwój oraz poprawę stanu środowiska w Europie. Na jej stronie znajdziemy wiele ciekawych dokumentów, w tym związanych z klimatem. Np. o temperaturach w Europie (temperatury w latach 2009-2018 były o 1,6 -1, 7°C wyższe od czasów przedprzemysłowych) albo o tym, że w latach 1980-2017 kraje Unii Europejskiej poniosły z tytułu pogody i klimatu straty na kwotę 426 mld euro (w cenach z 2017 roku), a najkosztowniejsza okazała się powódź w Europie Środkowej w 2002 roku (21 mld euro).